

957
Q. D. B. V. 1703, 12a
DISPUTATIO INAUGURALIS JURIDICA
DE
ADMITTENDIS
ET REJICIENDIS
PROCURATORIBUS,

Quam
AUXILIANTE DIVINI NUMINIS CLEMENTIA
EX DECRETO & CONSENSU INCLYTI ICTORUM ORDINIS
IN PERANTIQA & CELEBERRIMA ELECTORALI
UNIVERSITATE ERFURTINA

P RÆ S I D E
VIRO Prenobili & Consultissimo
DOMINO

**JOANNE MATTHIA
WINCOP**

Phil. & J. U. D., P.P. Ord. Præfecturæ Electoralis
Mogunt: Consulente, p. t. Facult. Jurid. & Collegij

Portæ Cœli DECANO,

PRO LICENTIA

*Summos in Ulroque Jure Honores, Immunitates
& Privilegia Doctoralia rite &
legitime consequendi,
Publicæ Disquisitioni exponit*

JOANNES HENRICUS Böldel

Düb. Saxo, Hæreditarius auff Wedelwiz.

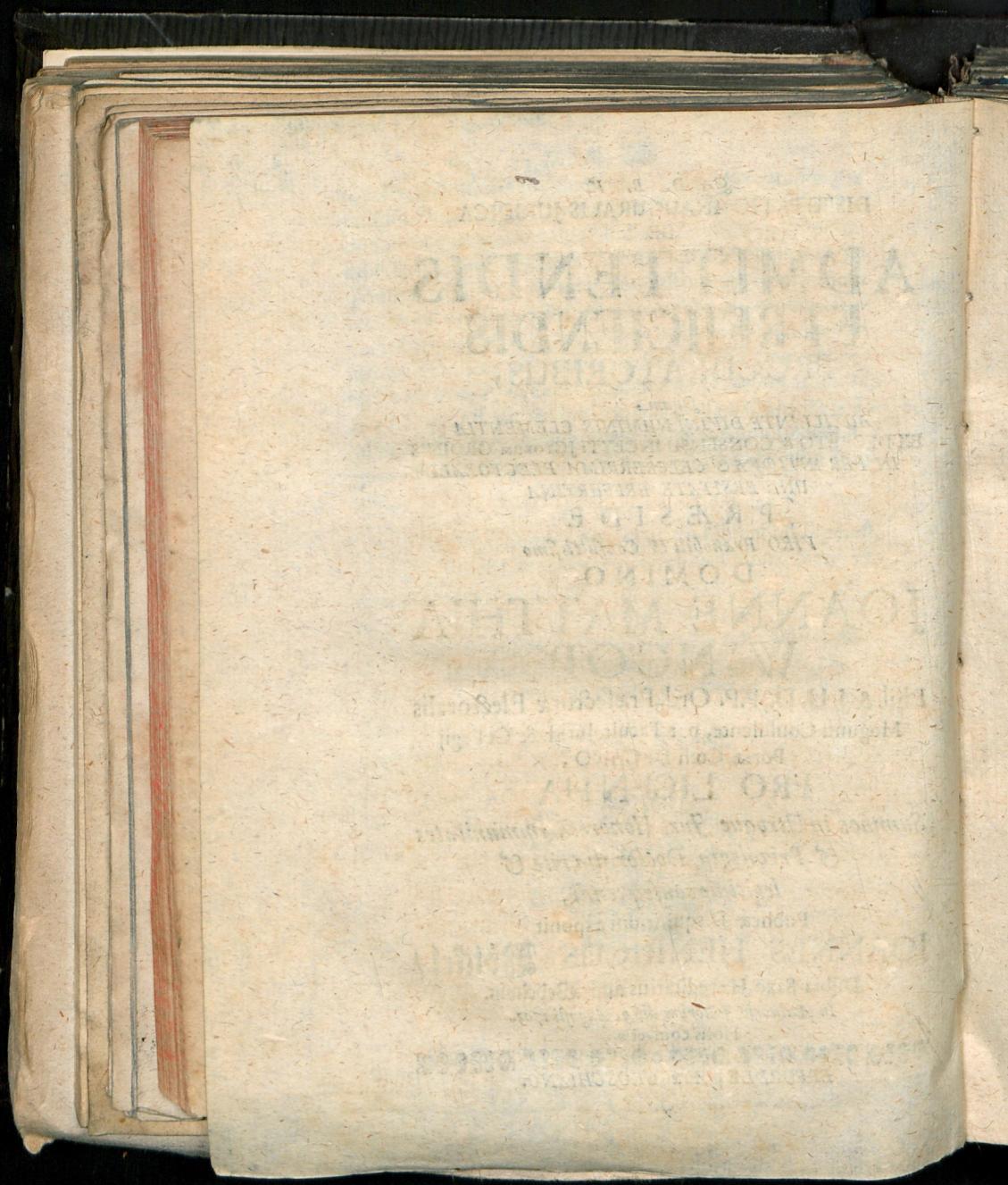
In Auditorio Ictiorum die 9. Augusti 1703.

Hoc confveris.

ERFORDIE, Aëre GROSCHIANO.

39.

3.
A2 4.
3/2
Vd 18
39.

PROÆMIUM.

Dicitationem Inauguralem secundum receptum in Universitatibus morem conscripturus tam variæ , ac multiplices in vasto illo Juris nostri Oceano obberrati lese obtulerunt materiae , ut quam elegerim dubius meritò cum alijs eundem laborem subeuntibus haelerim , & licet quosdam novum quendam factum in lucem producere , indeque nominis sui æstimationem , ac sublimioris ingenij encomia acquirendi occasionem accipere , totis viribus anxijs allaborantes videam , hique finem hunc consecutos esse sibi blandiantur si novis excogitatis titulis Labores sui superbiant . Nil tamen dici quod secundum à saeculis receptum proverbium non fuerit dictum ante ipsa rei ostendit evidentia , præteritum cum ju-

A 2

veniles

Vd. 18

veniles animi à pulvere scholastico vix puri hoc e-
 ruditissimo orbi aliquid admiratione dignum, &
 à novitate commendabile offerre vix prælumere
 ausint, proinde materiæ quotidianæ, quæ utilita-
 tem magis, quam subtilitatem post se trahit, labo-
 res meos impendere decrevi, & licet hæc, quam
 sisto, ob hoc vilis, & abjecta videri posset, quod
 Jure Justiniane Procuratoris officium privatum,
 arg. L.17. C. de Procurat. & vile, L.34 C. de Decuri-
 on: ibi g. gloss. in v. vilitatem, imò suspecto de infamia
 haud denegatum sit, § 11. institut. de exceptio-
 nibus Jure tamen Canonico Cap. 1 & seqq. C. 3. q.
 7. Camerali ordinat: Cam: P. 1. Tit: 18. Geil. Lib. 1.
 Obs. 43. num. 7. & 11. Saxonico Landrecht Lib. 3.
 ars: 16. atque aliarum Gentium Gudelin de Jure
 noviss. Lib. 4. Cap. 4. Publicum est, & honorabi-
 le, ut Procurator ad lites ab Advocato vel purum
 differat, sicut de Praxi Camerali testatur Geil. L.1.
 num. 6. & Observ. 44. num. 8. uno à necessitate vel
 maximè commendatum, dum illis, qui rebus suis
 superesse vel nolunt, vel non possunt, saltem per a-
 lios agere vel conveniri permittatur. Non igitur
 tempus lusisse autum, materiam de Procuratori-
 bus, tanquam utili necessariam, & quotidiana-
 nam præ alijs eligendo, & quamquam ea latissi-
 mum

§. I.

mum scribendi campum suppeditet , temporis
tamen , & differentiæ inter tractatum & Disputa-
tionem habenda fuit ratio. Benevolum itaque
Lectorem obsequiosè rogo , ut , quas conscripsi ,
Theles , eâ , quâ proficiunt mente suscipere , & si
forsitan errare contigit , pro sua humanitate mone-
re velit , hac spe confisus ulterius progrediendo
sit.

§. II.

 Nitium semper à Definitione esse faciendum ,
ut id , de quo disputatur , possit intelligi ,
testatur Cic . Lib . 1. offic . Cujusque enim rei
potissimum partem efficit definitio , arg . l .
ff . de O . J . atque rei propositæ finem . Podin . Lib . 1 . de Re-
publ . Cap . 1 . Ab hâc itaque Disputationem nostram in-
chuare placuit .

§. III.

Descendit verò vocabulum Procuratoris à verbo
Proculo , idque compositum est ex præpositione separabi-
li pro , & curo , ita ut procure nihil aliud sit , quam pro a-
lio aliquid curare , sive alieno nomine aliquid admini-
strare , uti Wesenb . in Comment . ad ff . de Procurat . n . 2 . ex-
pli cat . De reali definitione in Thes . seq .

§. III.

Est itaque Procurator (Autore J.C.l.i. de Procurat.)
qui aliena negotia mandato Domini administrat . Qua
in definitione omisit genus brevitas causa , ut solent
J. C. Subintelligendum autem est genus , videlicet Ad-
ministrator , seu Curator . Differentiam specificam verba
man .

Wd 18

§. 6. §.

mandato Domini perspicue declarant. Differt enim hoc ipso Procurator à defensore in specie sic dicto (prout accipitur in l. 9. §. 6. & l. 34. §. 3. ff. de jur. jurand. & qui ut talis Procuratori opponitur) ac negotiotum gestore, qui sine mandato agunt, & negotiantur. Differt hanc ratione Procurator etiam à Tute, Curatore, Administratore Civitatis, & similibus, qui res minorum, aut aliotum, non ipsorum mandato, sed vel publica autoritate, vel testatoris, vel legis, vel Magistratus administrant. Hoc autem adhuc notandum est, quod vocabulum administrare hoc loco de Procuratore dupliciter accipiendum sit, latè scilicet, quo sensu significat officium Procuratoris, sive bonorum sive litis, l. 1. l. 33. §. 1. de Procurat. & strictè ubi negotia extrajudicialiter gerere dicitur. Procurator, cui opponitur agere, quod prædicatur de judicialibus, l. 43. pr. ff. de Procurat. l. 35. eod.

§. IV.

Procurator ratione objecti, alias est generalis, alias specialis. Hic est, qui mandatum speciale habet, & cui una res, aut unicus aliquis actus specialiter commissus est. l. 16. C. de Procurator. l. 1. §. 1. l. 39. §. ult. ff. eod. l. 25. §. 1. ff. de eminor. Subdividitur hic rursus quod alias sit, qui ad judicium, alias, qui ad negotia extrajudicia datur, l. 1. §. 1. ff. de Procurat. l. 33. pr. eod l. 10. C. eod. Ille seu generalis est, qui generale mandatum de universis negotijs gerendis habet, l. 60. ff. de Procur. l. 25. §. 3. de Aedit. Edict. l. 25. §. 1. ff. de minor.

§. V.

Porro, alias Procurator est simpliciter totorum bonorum, alias omnium rerum cum libera; auero hæc divisio Juri Civili sit cognita, valde inter Dd. disceptatur. Affirmantes adducunt l. 58. ff. de Procurat. l. 9. §. 4. ff. de

A. R.

A. R. D. §. 43. *Inst. de R. V.* ubi expressè Procuratoris, cui libera concessa est administratio, mentio fit. Negantum autem sententia verior esse videtur, quam etiam nos sequimur. Nam hujus distinctionis in Jure Civili nullum est fundamentum, nullaque utilias. Et qui in l. 58. ff. de *Procurando*: & l. 19. §. 4. ff. de A. R. D. dicitur, cui libera concessa est administratio, is synonymice, & explicatio-
nis gratia dicitur Procurator omnium rerum, l. 87. de fo-
l. 11. §. 1. de *Procurator*. universum bonorum, l. 17. in
fin. de *jurejurand.* omnium negotiorum l. 6. §. 6. mand. l.
69. §. 4. eod. *totorum bonorum* l. 63. de *Procurat.* & ple-
num mandatum habens, l. 60. ff. eod. ubi Titius Sejo, fra-
tris sui filio solennibus quibusdam verbis liberam conce-
dit potestatem agendi, ut ipsi liceat vel vendere, vel pasci,
vel emere, vel quocumque operari, ut domino omnium
suum ipsius scilicet Titij bonorum, & tamen hæc ipsa
libera Sejo concessa potestas in eodem textu plenum man-
datum vocatur, verb. *plene mandavit*, ut ita satis manife-
stum sit, plenum mandatum à mandato cum libera nihil
differre, neque administrationem omnium negotiorum,
vel *totorum bonorum* sine libertate administrationis con-
sistere posse. De Jure autem Can. communiter id affir-
mari solet per *Cap. 4. de Procur.* in 6. ubi statuitur. Pro-
curatorem generalem non agere posse ea, quæ speciale
mandatum exigunt, sed requiri, ut vel specialiter sint man-
data, vel cum libera potestate Borell, i. Dec. 66. num. 241. &
legg.

§. VI.

Ratione finis procurator est vel in rem alienam,
vel in rem suam l. 33. §. fin. de *procurator*: Procurator
in rem suam est, cui commissa aliena negotia in proprium
suum

Vd 18

suum commodum, & utilitatem, arg. d. l. 33. §. fin. de
 procurat: Fit autem procurator in rem suam dupliciter
 1) quando debitorem suum ita facit Procuratorem, ut,
 quod hic exigit apud alium, ipsi cedat Creditori, l. 4. C.
de procurat: Sic dicitur procurator in rem suam, cui no-
 men in solutum datum est, l. 1. C. de O. & A. qui nomen
 emit, l. 8. C. de hered. vel act. vend. l. ult. §. 2. ff. de cond.
 ind. emptor hæreditatis l. 34. l. 42. §. ff. de procurat. l. ult.
 de transact. Legata ius cui nomen legatum, aut fidei-
 commissum datum, cum scil. heres ei mandat actionem
 hæreditariam l. 70 ff. de procurat. §. 21. f. de Legat. unde eti-
 am procurator dicitur, licet in proprium commodum
 agat l. 9. C. de procurat: Sunt tamen alia quoque com-
 missæ ipsi actiones utiles,) quas proprio nomine institue-
 re potest, vid. Dn. Struv. in *Syntagma. Jur. Civ. Tit. de*
procurat. Tb. 26. Fit etiam 2] procurator in rem suam,
 cum quis eum, à quo causam, & quem inde sibi obliga-
 tum haberet, dat procuratorem in rem suam, ut is periculo
 suo experiatur. Ut nimis quando fidejussor reum prin-
 cipalem dat procuratorem d. l. 42. §. 2. emptor in lite
 proprietatis, vel evictionis venditorem l. 66. §. 2. de evict.
 creditor debitorem, ubilis est de proprietate pignoris. Alia
 exempla vid. in l. 63. ff. de re judicata, & l. 4. §. 3. & 4.
 ff. de Appell. Subdividitur procurator in rem suam, alias
 etiam in voluntarium, & necessarium. Voluntarius est,
 qui spontanea voluntate: Necessarius, qui non nisi co-
 gente necessitate in rem suam constituitur. Quam ne-
 cessitatem optimè explicat Donell. *Comment. Lib. 18. Cap.*
 13. Ubi in rem suam ex necessitate procuratorem factum
 videri, dicat, qui necessitate rei familiaris cogente actio-
 nes sibi mandatas accipit, sine quibus acceptis aliás de
 suo

suo quid amiteret , aut in periculum rei amitendæ ca-
deret ; qualis est, qui actionem cessam habet contra tu-
tores *l. 2. C. de divid. Tut.* aut contra Fidejussores *l. 1. C.*
de fidejuss. aut hæreditariam actionem contra creditores
hereditarios. *l. 34. ff. de procurat.*

§. VII.

Jam de personis, quæ procuratores date, & constitue-
re possunt, Fundamenti autem loco ponenda hic est re-
gula : omnes possunt, nisi quæ prohibentur. *l. 13. §. 1. ff.*
de procurat. Prohibentur verò procuratorem constituere
infans *§. ult. J. de Curat.* furiosus & mente captus, cum
nulla iustis sit voluntas , ne quid agatur intelligent. *l. 5.) &*
l. 40. ff. de R. J. §. 8. J. de inutil. Sipul. pupillus sine tu-
toris autoritate. *l. 11. C. de procurat.* natura mutus , &
surdus cum animi sui sensa nullo modo , vel voce , vel
scriptura exprimere possint ; alias si quis casu fortuito
mutus & surdus fuerit, & literas calleat minimè prohibe-
tur. *l. 43. pr. ff. de procurator.* Servus etiam procurato-
rem ad item de jure civili constituere prohibetur. *l. 33.*
ff. de procurator. licet enim negotia peculiaria per alium
gerere, & hoc casu procuratorem habere possit, agere
tamen per eundem nequit, *l. 33. ff. de procurat.* *l. 15. pr.*
ff. ex quibuscaus. major, nisi forte de statu suo litig et, cum
hoc casu nondum pro servo habeatur. *d.l. 33. de procura-*
tor. Filius familie quoque procuratorem constituere ne-
quit , nisi ejusmodi sit actio, quæ ipse experiri poterit, si
scil. peculium castrense, in quo pro patrefamil. habetur.
L. 2. ff. ad SCt. Marced. habeat, aut injuriam passus fue-
rit, tunc enim & agendum, & defendendum ipsi procu-
ratorem dare licet. *l. 8. ff. de procurator.*

B

§. VIII.

Vd 18

Consideratis itaque personis, quæ procuratores constituere possunt, nunc de ijs, quæ dari nequeunt, dispendendum: Quod ex eadem regula, cuius supra mentio facta, nimirum omnes posse, quæ non prohibentur. Prohibentur vero omnes illi, qui legitimam standi in iudicio personam non habent, ut servus, l. 33. ff. de procurator: l. 13. ff. si quis caut. in jud. sstellend. fact. l. 3. ne quis eum, qui in jus vocat, l. 6. C. de jud: quoniam procuratoris officium esse civile, habetur l. 2. ff. de K. J. Servi autem juris civilis communionem non habent, l. 20. §. 7. ff. qui testament. fac. non possunt. Foemina l. 18. C. eod. l. 2. ff. de R. J. Ratio est in lege 21. C. de procurator: Exceptio tamen est in l. 41. ff. eod. ubi foeminis causa cognita interdum pro parentibus, aut marito agere permititur, si eos scil. impedit morbus, captivitas, aut ætas, & alius procurator adhiberi nequeat, Geil. Lib. 1. Obs. 133. n. 6. Hæc licet jure civili ita se habeant, aliter tamen jure Sax. est constitutum, ubi mulier neque pro se neque pro alijs in iudicio comparere potest, aut agere, sed solet ei tutor, seu Curator in item Ein Kriegischer Vermund à judece cause seu litis, coram quo lis vertitur, dari & constitui. vid. Landknecht / Lib. 1. Tit. 44. & 46. Quam sententiam etiam confirmavit postmodum Illustriss. Elector Augustus gloriost. mem: in Novellis suis part. 2. C. 15. Ubi verba: Dass die Gerichtshalter eines jeden Orts/un-geachtet ob solches von keine Paeth gesuchet würde / eine jeden unbekormündeten Weibz. Person zu ihrer Klage und Antwort Ambs halben eine Kriegischen Vermund geben/ und zuordnen sollen. Add. Nov. Ord. Process Illustriss. Elect. Joh. Georg. 1. beatiss. mem. Tit. 8. Wie die Weibz.

Weib-Personen vor Gerichte handeln sollen verbis: Witt-
ben und Jungfrauen sollen ohne unterscheid des Alters/
sie halten gleich Klägerin/oder Beklagten statt/ nichts für
ihre Person/ sondern alles durch ihre Vormunden handeln/
da sie aber mit Vormünden nicht versehen ic. Quod ta-
men cessat in causa criminali, tunc enim ipsa comparere
tenetur, nec Curator ejus admittitur. Carpz. *Jurispr. Fo-*
renſ p. 1. C. 1. def. 33. & Prax. Crim. part. 3. quæſt. 105.
2. 61. De minore 25. annis queritur, an is quoque pro-
curator esse possit? quod Donell. Lib. 18. Cap. II. & Gi-
pban. in l. 51. n. 9. de procurat. & veteres plerique affir-
mant, per S. 5. Inst. Qui & ex quibus caus. manumitt.
non licet. l. 13. ff. de manumiss. vind. l. 1. §. 3. ff. de postul.
&c. modo major sit 17. annis: Nobis tamen negativa ma-
gis arridet cum Carpz. in process. Tit. 5. art. I. n. 31. &
seqq. Zanger: de expept. p. 2. C. 8. quod etiam probatur
jure Can. ad judicialia negotia, nisi 25. annis majorem
non admittente, per Cap qui generaliter, 5. §. ult. de pro-
curat: in 6. Atque hoc quoque in praxi quotidie obser-
vatur. Prohibetur etiam porro esse procurator miles,
l. 8. §. 2. l. 54. & de procurator: l. 5. C. de Condit. ob causam
datam, ne si alieno nomine judicia tractare, & ea curra
occupari liceret, armorum curam omitteret, & à signis
suis, ac munere discederet, unde & omnis procuratio in
militie putatur esse contra utilitatem publicam, & dis-
ciplinam militarem l. 7. C. de procurat. l. 31. C. de locat:
& conduct. Excipitur 1) nisi sit procurator in rem suam
l. 9. C. de procurat: quod tunc in effectu res proprias ad-
ministret, quod militi nec alias est prohibitum. 2) Si
causam communem cohortis seu numeri, aut legionis

sequatur ; quam promoveri & publice interesse habetur. l. 8. §. 2. de procurat. l. 9. C. eod. Qvaritur autem hic, an etiam miles pariter, ac mulier de jure Civili in causa parentum, & liberorum admitti possit? Affirmat loc. alleg. & Umm. in Procesf. Disput. 3. tb. 4. n. 20 ratio quia eadem in milite sit, necessitas & pietas, ac in muliere arg. l. 41. ff. de procurat. Sed contraria verior nobis videtur ob l. 7. C. de Procurator. & §. fin. Inst. de Exception. & quia disciplina castrorum charitate parentum Romanis fuit antiquior, leg. 19. §. 7. ff. de Capti. & postlim. revers. d. l. 7. C. de Procurat. milesque patriæ magis, quam parentibus sit obstrictus. Procuratoris vices sustinere quoque prohibetur, Mutus & surdus. l. 43. ff. de Procurat. item criminis alicuius reus l. 6. C. eod. cum ipse innocentiam suam prius purgare necesse habeat. Quod tamen de crimine capitali intelligendum est, l. 1. §. 6. de postul. Nec non furiosus l. 1. ff. de Procurat. Is, qui perpetuo laborat morbo, l. 54. pr. ff. de procurat. l. 5. ff. de prstul. Quod per bonam consequentiam etiam obtinet in senibus decrepitis, & ætate confectis, Harprecht, in Comm. ad Inst. Tit. de his, per quos ager. poss. §. 1. num. 171. De infamia etiam quæstio est, an is admittatur? Et communiter Doctorum opinio est, de Jure Civilium repellri non posse ob textum in §. ult. Inst. de Except. Verum distingvendum videtur, inter notorie infamem, & eum, de cuius infamia adhuc dubitatur: Hunc ab officio Procuratoris minime arcendum esse manifestum est, ex d. §. ult. Inst. de Except. ne, dum de ijs altercatur, ipsius negotij disceptatio proteletur. Penitus itaque inspecto allegato textu notorie infamem non admitti facile patet. Jure Pontifici: omnes indistinctè infames ab officio Procuratorio expelluntur. Can. 1. & Can. 2. Caus.

2. *Caus. 3. q. 7. Can. 3. Caus. 5. q. 3.* Quod tanquam honestius hodie observatur. Cum in alijs benè constitutis judicijs, tum vel maximè im supremo Cameræ Imperialis Judicio, Geil. 1. Obs. 43. num. 7. & 8. Dass die Advocaten/und Procuratores, ehe/ und bevor sie zugelassen / oder angenommen werden / durch Cammer-Richter und Assessoren ihrer Lehre/Geschicklichkeit/Redlichkeit/natürlicher ehrlichen Geburth/Wesens / und haltens halben ic. wohl examiniret werden sollen. Etiam Jure Sax, infamis indistinctè prohibetur , Procuratoris vices sustinere per expressum textum in Landrecht Lib. 3. art. 16. circa finem ibi : Wer aber beschlaget wird/mag seinen Kläger wohl abweisen/als ob ein Recheloser geächteter Magistraten beflagte/den darff Er nicht antworten. Et deinde versl. Denn das Recht/obi hac: Dass die Rechtlösen weder in Peinlichen noch in Bürgerlichen Sachen vorsprechen sollen / darum/ dass sie mit Ehren vor Gerichte nicht stehen können. Schulz. in *Synops. Inst. Imper. Tit. de Except. lit. C.* Porro excluduntur hic litium redemptores. i. 15. C. de Procurat. qui vel totam litem parvo pretio redimunt , vel partim victoriae sibi paciscuntur. l. 20. & 22. cum aliquot sèqq. C. mandat. Hoc enim pactum est contra bonos mores. l. 7. ff. mand. l. 15. C. de Procurator. l. 53. ff. de Pact. l. 5. C. de Postul. quod à jure semper improbatur. l. 27. §. 4. de Paß. l. 6. C. eod. Unde etiam ejusmodi Procurator & Advocatus, qui de quota lite cum Cliente suo pactus est, non tantum sumptus, aut expensas litis nulla unquam actione repetere potest. l. 6 ff. mandat. l. 20. C. eod. sed & ipse ab ipsa professione sua penitus arcetur, ex Const. Constantini Imperat: in d.l.s. C. de postulando. Denique Pocurator invitus Jure Civili etiam non constituitur. l. 8. §. 1. de Procurat. Dicitur autem in

vitus dupliciter , [1] qui contradicit , quia dissensum suum contestatur , (2) qui consentisse non probatur , quoniam consensus per externa signa declaratur , quæ non præsumuntur , sed sunt probanda . Hinc queritur , anta- cens hic pro consentiente habeat utrumque , qui literas Procuratorias missas acceptavit , an eo ipso constitutus intelligatur . Quod de simplici acceperatione literarum negatur ; cum accipiens sâpe contenta ignoret , & factum aliquod intercedere debebat , unde consensum eliciatur , arg . l . 18 . ff . mandat . Cæterum hodiè & invitûs ex officio dari potest Procurator in illis locis , ubi certi , ordinarijque sunt Procuratores , atque partibus non , nisi per Procuratorem agere licet .

§ . IX .

Materiam quod attinet , sive ad quas gerendas Procuratores constitui possint , vel non , eadem regula teneatur , quæ supra tradita est , videlicet omnibus validè causis & negotijs adhiberi Procuratorem , nisi quid diser- tè exceptum sit . Constitui autem in Judicio potest Procurator vel ad omnes causas , vel ad unicam tantum totam tamen , non aliquam ejus partem l . 38 . ff . de Procurat . Myns . Observat 46 Cent . I . Ratio est , quia alioqui , si unalîs à duobus & pluribus Procuratoribus susciperetur , Actor unam causam in plures dividere necesse haheret , & sic in plures etiam adversarios non sine magno suo detimento , & incommodo distraheretur , contra dispositionem , l . 2 . ff . de exerc . a . Quod etiam in Camera Imper . observatur , vid . Ord . Camer . p . 3 . Tit . 12 . § . So viel bean / ubi hæc verba : So viel denn die Gewâldt betrifft / so beyder Partey Procura- tores fürbringen / sollen dieselbe nicht ad unum actum , son- dern zu der ganzen Suche gestellet seyn / und andergestalt für

für genügsam nicht angenommen werden. vid. Geil. *Obseru.*
 §1. num. II. Exciuntur tamen quædam causæ, quæ per Procuratorem agitari non possunt, ut sunt causæ publicæ, in quibus Procurator alieno nomine non admittitur, neque ad agendum, neque ad defendendum, l. pen. §. fin. de publ. jud. Item non publicæ, quæ tamen criminales sunt, certamque pœnam capitalem habent. Quod tamen limitant Doctores: nisi Procurator absentia causam defendat, non vero causam principalem, l. 71. de *Procurator*. l. pen. §. fin. de publ. jud. aut nisi quis suam suorumque injuriam persequebatur, aut actio criminalis civiliter sit instituta, puta ad pœnam pecuniariam, sicut de criminalibus omnibus, aut criminaliter, aut civiliter agi potest, l. un. c. quando civil, acti. prejud. crimin.

§. X.

Moribus autem nostris postquam lex tationis, & solennis inscriptio in desvetudinem abijt, penitusque sublata est à parte accusatoris indistinctè Procurator admittitur, sive agat criminaliter, & cum in accusatione defecerit, ad sumptus tantum litis refundendos, & multam pecuniariam pro injuria Reo illata præstandam tenetur, vid. *Conf. Crim. art. 12*, ubi constituitur, accusatorem, vel ejus Procuratorem custodiæ tradi debere, donec idoneam cautionem præstet, verba hæc sunt: So bald der Angeklagte zu Gefängniss angenommen ist / soll der Ankläger / oder sein Gewalthaber mit seinen Leib verwahret werden/bis Er mit Bürgen Caution, Bestand und Sicherung gethan hat / & mox: Dass der Ankläger / wo Er die peinliche Rechtfertigung nicht ausführen / oder dem Rechten verfolgen würde den Kosten / so darauf gegangen ist / auch dem Beklagten um seine angeführte Schmach und Schaden

Vd 18

Schaden Abtrag thun solle. In Foro Sax: hæc constitutio, quoad personam accusatoris, aut procuratoris custodiæ tradendam non observatur, sed cautio pecunaria de sumtibus litis, & injuriæ illatæ satisfactione perinde ac in civilibus causis imponitur, Wesenb. Tit. de accus. num. 12. nisi quis possideat bona immobilia, tunc enim ab ealibet est, Carpz. in Jurispr. For. part. 1. C. 5. def. 23. & Prax. Crim. part. 3 q. 106. num. 46. 47. & 48. Sed et si accusator neque bona habeat immobilia, neque idonee cavere, aut fidejussores invenire queat, cautiojurata. Da Kläger schweret/ daß Er glaube / daß Er nach angewendeten möglichen Fleiß die Caution mit Bürgen/und Pfänden nicht bestellen möge ic. sufficit. Carpzov. locis alleg. Hæc de Actore seu Accusatore. Ex parte autem Rei in crimine publico non admittitur Procurator, sed tantum ad absentiam ejus defendendam, vel exceptiones declinatorias, vel dilatorias, nisi ipse in judicio reus sit præsens, tunc enim Advocatus ipsi est adjungendus, non quidem ad respondentium accusationi, vel inquisitioni, aut interrogationibus à Judice super delicto factis, cum hæc omnia reus ipse facere, ac peragere necesse habeat, sed tantum ut ipsum instruat reum, ac consilio juvet, de quo plene agit Carpzov. in Prax. Crim. p. 3. q. 105. num. 46. & seqq. In Camera tamen Imper in causis fractæ pacis accusatum per Procuratorem comparere posse patet, ex Ord. Crim. p. 1. Tit. 25. Ob Fürsten/ Pvälaten/ Grafen/ Freyherrn/ Ritterschafft/oder Stände durch ihre Anwälde oder Redner/die sie mit ihnen bracht/ oder schicken/ oder andere/ doch ehrl. und tüchtige Personen in ihr selbst Sachen wolten reden oder handeln/dieseß sollen sie zuthun Macht haben/ic. Imo in illo Consistorio non aliter, quam per Procuratorem causas

causas agitari posse tradit *Geil. de pac. publ. Lib. 1. C. 10.*
 Excepta tamen absolutione à banno Imperi: quæ à solo
 bannito præsente in judicio postulari debet, nisi forte de
 adverba valetudine, aut alijs justissimis impedimentis,
 quibns impeditus comparere non potuerit, vel instru-
 mento publ. vel attestatione Magistratus illius loci fidem
 judici faciat, tunc enim procurator admittitur. *Geil. d. Lib.*
1. C. 10. n. 9. & L. 2. C. 18. n. 25. de pac. publ.

§. XI.

Num vero in causis fumosis etiam procurator inter-
 venire queat? quæritur, quod rectè affirmatur, modo
 sint civiles ob *l. 6. ff. de bis qui not. infam. l. 1. vers.*
plane ff. an per alium caus. appell. Similiter res sese habet
 cum interdicto de liberis exhibendis, ducendisque, quam
 actionem regulariter pater ipse, non vero per procura-
 torem instituere debet, nisi causa cognita, id est, si & no-
 minatim hoc procuratori mandatum sit, & pater valetu-
 dine, aut alia justa causa impediatur. *l. 40. pr. ff. de procurat.*
 Ratio, cur pater, nisi justa causa aliquâ impediatur per pro-
 curatorem agere non possit, hæc est, quod cum ad mi-
 nuendum liberi hominis, & civis Romani statum perti-
 neat, eum pro Imperio peti ad exhibitionem, & ductio-
 nem; non temerè hujus rei petitio cuiquam permitten-
 da fuerit, nisi ei, qui potestate hominem ducere, & in
 eum, qui duceretur, statuere poterit, quod solus pater,
 qui filium in potestate habet, facere potest, *Donell. L. 18.*
Cap. 10.

§. XII.

Formam constitutionis quod attinet perficitur ea
 consensu & mandato vel expresso, vel tacito. Expresso
 velut per pactum *l. 1. ff. de procurat.* aut per nuncium & li-

C

teras

d 18

teras l. 2. ff. de pacis l. I. mand. Facto, quando quis præsens & sciens causam suam ab aliquo agi non contradicit, sed id fieri patitur, l. 6. ff. mandat. Patienzia enim pro consensu habetur l. 18. l. 53. A. mandat. l. 6. C. eod. l. 60. ff. de R. f. l. 5. §. 10. ff. de his qui effud. Sic tacite constitutus procuratur existimatur, qui literas, in quibus ipsi dominus procurat munus defert, accipit, nec contradicit l. 65. ff. de procurator. Semper enim eiusmodi literas ad se datas sine protestatione recipiens presumitur approbare ea omnia, quæ in ijs sunt comprehensa l. 16. ff. ad SCt. Mac. Secus tamen est, si quis rudis literarum mandati literas accipiat, & per aliquod temporis spatium secum rerineat, is enim mandatum succepisse non præsumitur. Cum ignorans, & errans non consentiat. l. 15. ff. de jurisdict. vid. Harpreche. Comment. ad Inst. Tit. de iis, per quos ager poss. §. 1. n. 199. & seq. Præterea eum quoque Dominus tacite procuratorem constituere censetur, quando instrumenta causæ principalis hoc est, quibus causa instrui ac probari potest, alicui tradit. vid. Wesenb. Tit. de procurat. n. 6.

S. XIII.

Constituitur autem procurator tam præsens, quam absens, ut supra dictum est, per epistolam vel nuncium l. 1. & 8. l. 5. & 6. l. 33. ff. de promotor: l. 1. mandat. Item vel in præsens, hoc est ut statim gerat officium, vel in diem, vel ad diem, & certum tempus, vel sine temporis præfinitione, vel purè & sub conditiune. l. 3. de procurator. Porro Procurator constituitur, vel in judicio, vel extra judicium ex parte Actoris, si Domini mandatum Actis insinuet, hoc est literas mandati offerat judici, aut mit-

tat,

tat, & ad acta redigi curet: aut si ipse coram judice procuratorem eligat, ejusque personam confirmet, & se ratum habiturum, quicquid ille gesserit, aut egerit promittat, & caveat. §. 3. Inst. de satisdat. l. 65. ff. de procurator: Et hic constituendi modus omnium tutissimus est, cum acta judicij inter partes notorium faciant, ac ideo ab one re probanti relevant. vid. Harperebe. Comment. ad Inst. Tit. de iis per quos ager. poss. S. 1. n. 227. Quæritur autem hic an Clausula illa de jure habitatione in mandato ita necessaria sit, ut si omitatur, instrumentum procuratorium vitientur. Non satis hac de re inter Dd. convenit, quidem enim putant, non vitiari instrumentum per ejus omissionem, sed tantum utilem esse ejus adjectionem, & hunc habere effectū, ut mandato cum libera aequipolleat. Hillig. ad Donell. L. 18. C. 12. lit. EE.. Verum contraria sententia hodiè in praxi est recepta, & clausula rati hisce ferè verbis: Was genannter mein Bevollmächtigter bey dieser ganzen Sache in meinen Nahmen verrichten / und handeln wird / will ich vorgenehm / und als mein eigen achten / auch ihm / und seine Substitutos jederzeit vertreten / und schadlos halten: expressè mandato procuratorio inseri debet. Carpz. in Proces. Tit. 6. art. 1. n. 77. & seqq.

§. XIV.

Procurator itaque mandato instructus cautionem de rato praestare necesse non habet, quando enim de mandato certo constat, satisatio ista necessaria non est. l. 1. C. de proc. l. un. C. de satisdat. l. 21. ff. ratam rem habes. Quoties vero de eo adhuc dubitatur, si forte mandatum proferat ex parte aliquā mutilum, aut insufficiens, absque cautione de rato non admittitur, l. 1. C. de pro.

curat. l. 39. ff. eod. Si quis autem nullum omnino exhibere potest mandatum , tunc nec offerens cautionem de rato, invito adversario admittitur, nisi pro conjuncta persona l. 35. l. 40. §. ult. ff. de procurator. l. 12. C. eod. quando scil. parentes pro liberis, aut liberi pro parentibus, fratres pro fratribus aut sororibus, affines pro affinis, liberi pro patronis , maritus pro uxore , & consors litis pro consortibus procurationem suscipiunt, l. 35. ff. de procurator. l. 21. C. eod. Quæritur autem, num alijs etiam ulterioris gradus agnatis hæc ipsa facultas sit concessa? Nonnulli ad decimum gradum licentiam dant, inter quos est *Sichardus ad Leg. 12. §. 6. C. de procurat.* Plerique verò tantum ad quartum usque gradum eos admittunt, ita ut secundum computationem civilem frater tantummodo patruus & avunculus, item fratrīs & sororis filius, ut conjunctæ personæ in linea collaterali sine mandato agere possint; Quod etiam in foro Sax. observatur. vid. *Conf. Elctz. in Ord. Process. jud. Tit. 7. §.* Wir lassen aber gleich wohl geschehen/ daß ein Vater von seines Sohns/ und der Sohn von seines Vaters wegen / wie auch alle andere Personen in auf und absteigender Linien; desgleichen seithalben die Bluts-Verwandten bis in dritten Grad/ inclusive, und der Mann wegen seines Ehe-Weibs/ der Schwäher für seinen Eydam oder Tochtermann/ für seinen Schwäher in Rechten ohne Gewalt erscheinen &c. Sed hic quæritur, num adhuc etiam duret facultas de rato cavendi, uxore generi defuncta? Negat id *Berlicb. p. 10. conclus. 14. n. 49.* sed ab ipso dissentit *Carpz. in process. Tit. 5. art. 6. n. 48. & 49.* Nobis autem videtur, quod hic considerandum sit, num bene sibi invicem cupiant sacer, & gener, an verò quod fieri sàpè solet, odium & ini-

mici-

folij 21. § 3

micitias alant, priori casu *Carpz.*, affirmantis, posteriori
Berlicbij negantis opinio erit amplectenda.

§. XV.

Nunc ad procuratorem Rei, qui eodem modo aut
in iudicio, aut extra iudicium constituitur. Sed adhibita
satisfactione judicatum solvi, eoque nomine hypothecam
fuorum bonorum supponere pignori Reus debet *l. 54. ff.*
de procurat. §. 4. Inst. de satisdat. Quod si ipse principa-
lis hanc satisfactionem non præstiterit, ad eam instante
compellitur procurator, nec anteā recipitur, quam ca-
veat de iudicato solvendo *l. un. C. de satisd.* juxta regu-
lam: neminem in re alienā defensorem sine satisfactione
fore idoneum in *l. 46. ff. de procurat. §. 1. & 5. Inst. de*
satisdat. Male enim cautum esset adversario de execu-
tione, si neque à Domino, neque à procuratore ejusmo-
di satisfactione præstaretur vid: *Wesentl. de procurat.* Jure
Sax. neque à Domino hoc est reo principalis, neque ab
ejus procuratore cautio judicatum solvi peri, ac præsta-
ri solet, sed penitus ab usu recessit vid: *Carpz. in proces.*
Tit. 9. art. 5. n. 12. 13. & 14. Ubi hanc formulam senten-
tionandi annexit: Dass Beklagter mit dem geforderten
Caution billlich zu verschonen / V. R. W. Ex hac scil. ra-
tione, quia reus satis jam anteā sit gravatus, quod hoc ipso
fuerit iudicio pulsatus: & ne ipsi ut afflito ulterior ad-
datur afflictio arg. *l. 14. ff. de Offic. Presidi. l. antepen. C.*
de paenit. Secus tamen est, si de fuga fortè sit suspectus
Carpz. d. l. n. 16.

§. XVI.

Porro quod formam instrumenti Procuratorij con-
cernit, illud nomen, cognomen constituentis & Procu-

C 3

rato-

118

ratoris constituti præcipuè continere debet; item contra quem, nec non Judicis, coram quo, & apnd quem, ut & causam, actumque ad quem constitutio Procuratoris facta est. Carpzov, in Process. tit. 5, art. 1, num. 52. Ea vero maximè in instrumento Procuratorio sunt exprimenda, quæ speciale mandatum requirunt, nec in generali comprehenduntur, Cap. 4, in princ. & Cap. 5, de Procurat. in 6. v. g. ad contrahendum matrimonium, compromissum repetitio solutionis, juramento delatio & præstatio, l. 34. §. 1. de jurejur. petitio restitutionis in integrum, l. 25. §. ult. ff. de minor. alienatio rerum tam mobilium quam immobilium, nisi fructus aut alia res sint, quæ facile corrupti possunt l. 63. ff. de Procurator. l. 16. C. cod. & quæ sunt alia, de quibus vid. Harprecht. ad Tit. Inst. de iis per quos ager. poss. num. 241. Ideò, qui plenum, liberumque dare vult mandatum, horum aliqua in instrumento ut exprimat necesse est, puta, concedo potestatem jurisjurandi deferendi &c. & postmodum subjiciat generalem clausulam: Et omnia reliqua agendi, quæ ipse Dominus præsens agere, & facere posset, und alles anderes zu thun/ was der Principal selbst persönlich hätte verrichten können un solle. Hac enim clausula includit omnia, quæ expressis sunt paria, vid. Carpz. in Process. Tit. 5, art. 1, num. 87. Mysinger. Cent. 4. Obser. 99.

§. XVII.

Quod ad substantiam mandati spectat, requiritur, ut non tantum subscriptio, verum etiam sigilli appositiio conjunctim fiat, vel à privato, vel à persona publ. Notarij, aut Magistratus. Quanquam olim subsignatio idem fuerit ac subscriptio, l. 30. ff. de V.S. & sigillum idem, quod subscriptio operatum sit, hodiè tamen mandatum, nisi

§. 23. &c.

nisi & sigillatum & subscriptum sit , minime vale t Ord.
Process. Tit: 7. §. Da auch rc. verba: Die Mandata und
Vollmachten sollen allerley Missbräuche / so dabey einge-
schlichen / zu vermeiden / nicht allein von den Parteien ge-
sigelt / sondern auch unterschrieben seyn / auch der nicht
schreiben kan / mags durch einen Notarium oder sonst
Gerichtlichen vollziehen lassen / rc. Quid autem , si man-
dans sigillum ad manus non habeat , vel eo nunquam usus
fuerit , neque sibi aliquod comparaverit ? Is vel judicia-
liter , seu à Notario mandatum confici , vel per alium , si-
gilloque alieno , signari curet , ac desuper attestetur . Hisce
consuetis verbis : Und weil ich kein Siegel nicht habe so hat
ein ander Mahmens N. N. sein Siegel aufgedrucket . Vel
si sigillatione omessa tantummodo mandatum subscriptabat ,
tunc hæc formula adjicenda est : In Mangelung meines
Siegels Carpzov . in Process. Tit. 5. art. I. num. 96. & seqq.
Cæterum quæ alia adhuc sunt legitimi mandati requisita .
vid. Harprecht ad Tit. Inst. de iis per quos ager . poss. num.
52. & seqq.

§. XII.

Probatur autem mandatum iisdem ferè modis ,
quibus constituitur , nimirum aut instrumentis , aut testi-
bus aut præsumptione . Per instrumentum publicum
probatur , quando mandatum Procuratorum actis est
insinuatum , §. 5. Inst. de Satisfat . Per privatum vero ,
quando instrumentum constitutionis à Domino ipso est
confectum , l. 65. ff. de Procurat . per testes , quando nun-
cupatur Procurator coram duobus , aut pluribus , qui
postea testimonium de mandato perhibeant , l. 15. C. de
fid. instrum. l. 17. C. de part. l. 4. ff. de Procurator . Denique
etiam per præsumptiones , veluti ex conjunctione san-
gvinis

d 18

gynis l. 35. ff. de Procurator. l. 21. C. eod. item si constet, Dominum esse præsentem , neque contradicere Procuratori agenti, l. 18. ff. mandat. ut & si instrumenta principalis negotij proferantur , quæ nemo sine mandato aliqui cesturus præsumitur. vid. Robach Cap. 20. num. 36. & seqq. Wieseb. Tit. de Procurator.

S. XIX.

Finis Procuratorij mandati est , ut quia Domini rebus suis interdum superesse aut nolunt , aut nequeunt , eorum negotia per alios ad id idoneos expedire queant , l. 1. in fin. de Procurat. unde sit, ut inter Dominum & Procuratorem hoc ipso constitutum mutua oriatur obligatio , quæ duplum parit actionem, directam & contrariam: Actionem mandati directam Dominus in Procuratorem ex variis causis intentare potest , v. g. quando Procurator negotium suscepimus exequi nolit, l. 8. §. fin ff. de Procurator. l. 48. eod. l. 8. §. 2. ff. mandat. aut si in officio suo per dolum aut culpam aliquid detrimenti Domino intulit, l. 38. §. 9. ff. de panis l. 13. & 21. C. mand. Si per collusionem adversarium absolvitur passus sit, l. 8. §. 1. ff. mandat. Si omnia, quæ ex mandato consecutus est , rationem reddere recusat , l. 46. ff. de Procuratorib. Actio vero mandati contraria competit Procuratori contra Dominum, l. 42. §. 2. ff. de Procurat. l. 46. §. 5. ff. eod. v. g. si quid præstet ex damno, potest id repetrere; et quum enim est necessaria impendia restitui , l. 30. & 31. §. penult. ff. de Procurator. Et si quid extra mandatum impendat in utilitatem Domini , quod ipse Dominus impensurus fuisset , id etiam potest repetrere , non quidem actione mandati, sed actione negotiorum gestorum, l. 41. l. 46. §. 4. de Procuratoribus. Unde etiam ratione rerum quæ sitarum

sitarum Procurator uti potest: Neque antea retiones redere tenetur, nisi Dominus ei solvere sit paratus, l. 25. ff.
26. ff. de Procurat. Quod si Dominus solvendò non sit? Tunc licet petit Procurator, ut ex re judicata sibi satis-
fiat. l. 30. eod.

§. XX.

Hactenus de constitutione Procuratoris satis di-
ctum esse puto; Nunc quomodo ex ipsa iterum dissolva-
tur & revocetur, postremo erit recensendum. Potest i-
gitur ante item contestatam Dominus constitutionem
Procuratoriam liberè, & sine causa revocare, aut mutare,
per l. 16 ff. de Procurat. quia res adhuc integra, l. 5. de Jurisdic.
Quamdiu enim res est integra, tamdiu Procuratori po-
testas inchoandi negotij tam extra iudicium, quam in
iudicio rectè prævertitur, & admittitur. Lite autem con-
testata, quā res integra esse desit, Dominus revocare
mandatum, aut mutare Procuratorem, nisi ex justis cau-
sis, non potest, l. 17. de Procurat. Justæ autem cauſæ sunt,
ætas Procuratoris minus apta negotiis: Item valetudo,
occupationes, & reliqua impedimenta, quibus Dominus
ita distingi Procuratorem animadverat, ut suis negotiis
commodè præesse nequeat, l. 17. cum aliquot seqq. ff. de
Procurator. Item inimicitæ, affinitates, aut amicitiae
cum adversario contractæ, l. 21. cum aliquot seqq. ff. eod.
His ergo ex causis Domino permittitur mutare manda-
tum, neque commode illi se opponere potest Procurator,
ne fiat suspectus, quod in rem alienam invito Domino
se ingerere velit, l. 25. de Procurat. nisi fortè justam ha-
bat ejus rei causam: Ut quia sumptus fecit, aut in rem
suam datus est, aut Dominus saltem partem aliquam ne-
gotij revocat, d. l. 25. §. fin. de Procurat, l. 55. eod. Econ-

D

trario

d. 18

ttario Procurator ex justis causis etiam petere potest , ut
invito quoque Domino ab officio Procuratorio libera-
tur , v.g. si iniurictiæ ortæ sint , si valetudo , aut occupa-
tiones ejusmodi , aut alia legitima impedimenta obve-
nerint , ut Procuratoris vices sustinere nequeat , l. 8. in fine
§ l. aliquot seqq. ff. de Procurator. l. 23. 24. 25. § 27. ff.
mandat. Struv. Syntagm. Jur. Civ. Exercit. 7. tbes. 37. in fi-
ue. Geil. 1. Obser. 46. Deinde finitur etiam mandatum , fi-
nito ipso negotio , seu causa , propter quam suscepsum fue-
rat , l. 17. § 21. C. de Procurat. & tandem in morte utriusque
contrahentis , tam mandantis , quam Procuratoris . Hujus
quidem sive integra adhuc res sit , sive non , cum certæ
personæ cohæreat , & cum eâ extingvatur , arg. l. 13. ff. so-
lut. matrim. In Domini quidem persona distingvendum
est , utrum ante , an post litis contestationem moriatur ?
Priori casu certè mandatum censetur revocatum , nisi jam
ante pro Procuratore consentiente judicatum latissiderit ,
l. 15. ff. de Procurat. aut nisi ignorantе Procuratore ante
litem contestatam sit mortuus , §. 10. Inst. de mandat. l. 26.
pr. & l. 58. ff. mandat. aut aliquid post mortem suam faci-
endum mandaverit , l. 12. §. ult. eod. Posteriori casu autem
non revocatur , neque opus est novæ heredum mandato ,
arg. l. 23. C. de Procurat. Hodie tamen in Camera Imper.
heredes ad Judicium citari solent , ut litem reassumant ,
Geil. 1. Obser. 109. Quam consuetudinem tamen , quæ
hæredum multorum malitias , atque tergiversationes fov-
eat , valde improbat , Umm. Disp. ad Process. tb. 7. n. 45.

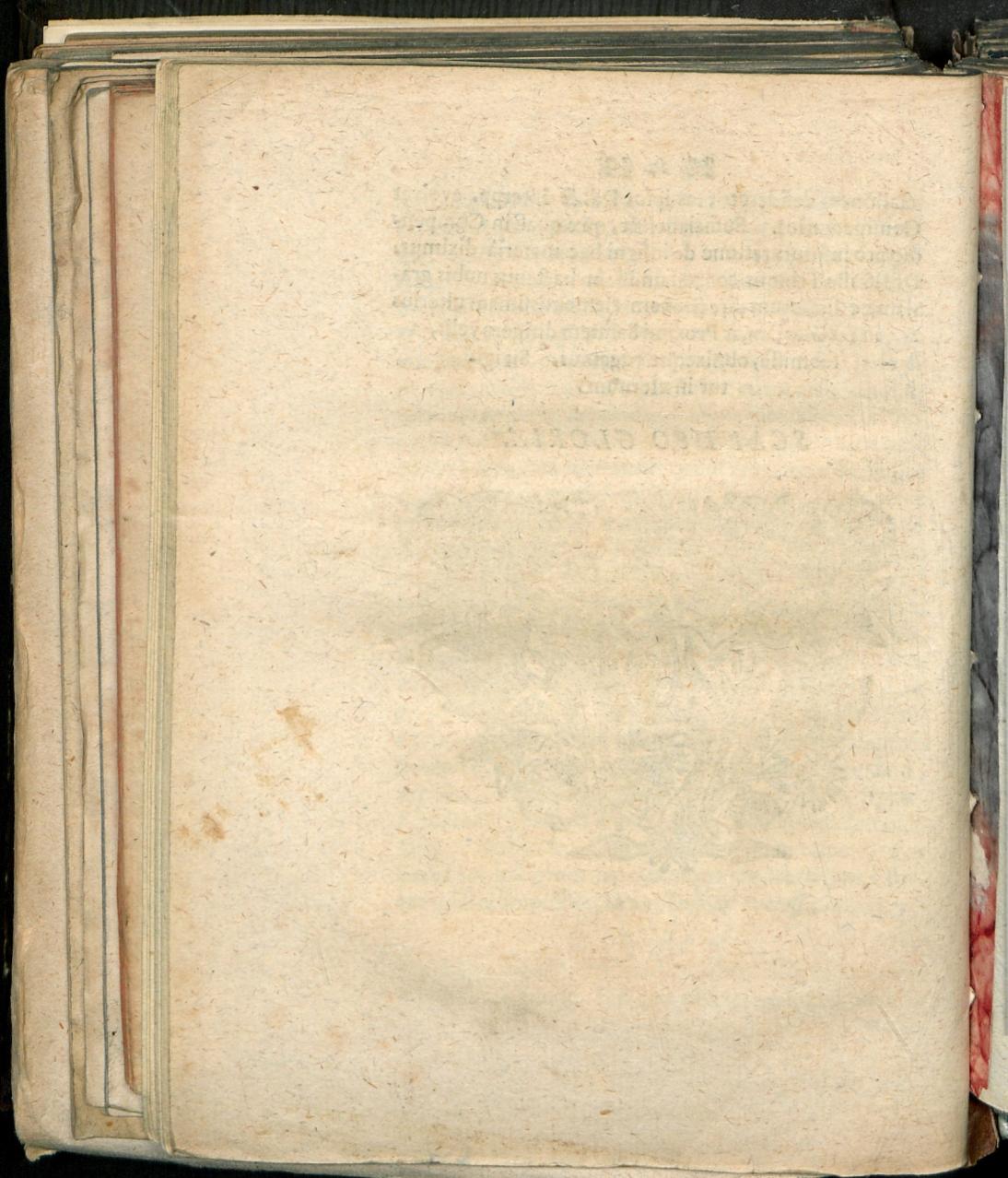
§. XXI.

Plura ad hanc rem spectantia brevitatis causa sponte
omisisse me fateor : Et si quis ubiorem hujus materiæ
tracta-

Stationem desideret, is ipsos Dd. & Interpp. evolat
Commentarios. Sufficiant hæc, quæ quasi in Compen-
dio pro instituti ratione de insigni hac materia diximus.
DEUS ille Triunus concessam istam hactenus nobis gra-
tiam, ac studiorum directionem clementissimam ulterius
in sui Gloriam, ac Proximi Salutem dirigere velit,
submisse, obnixeque rogamus. Sit igi-
tur in æternum.

SOLI DEO GLORIA.

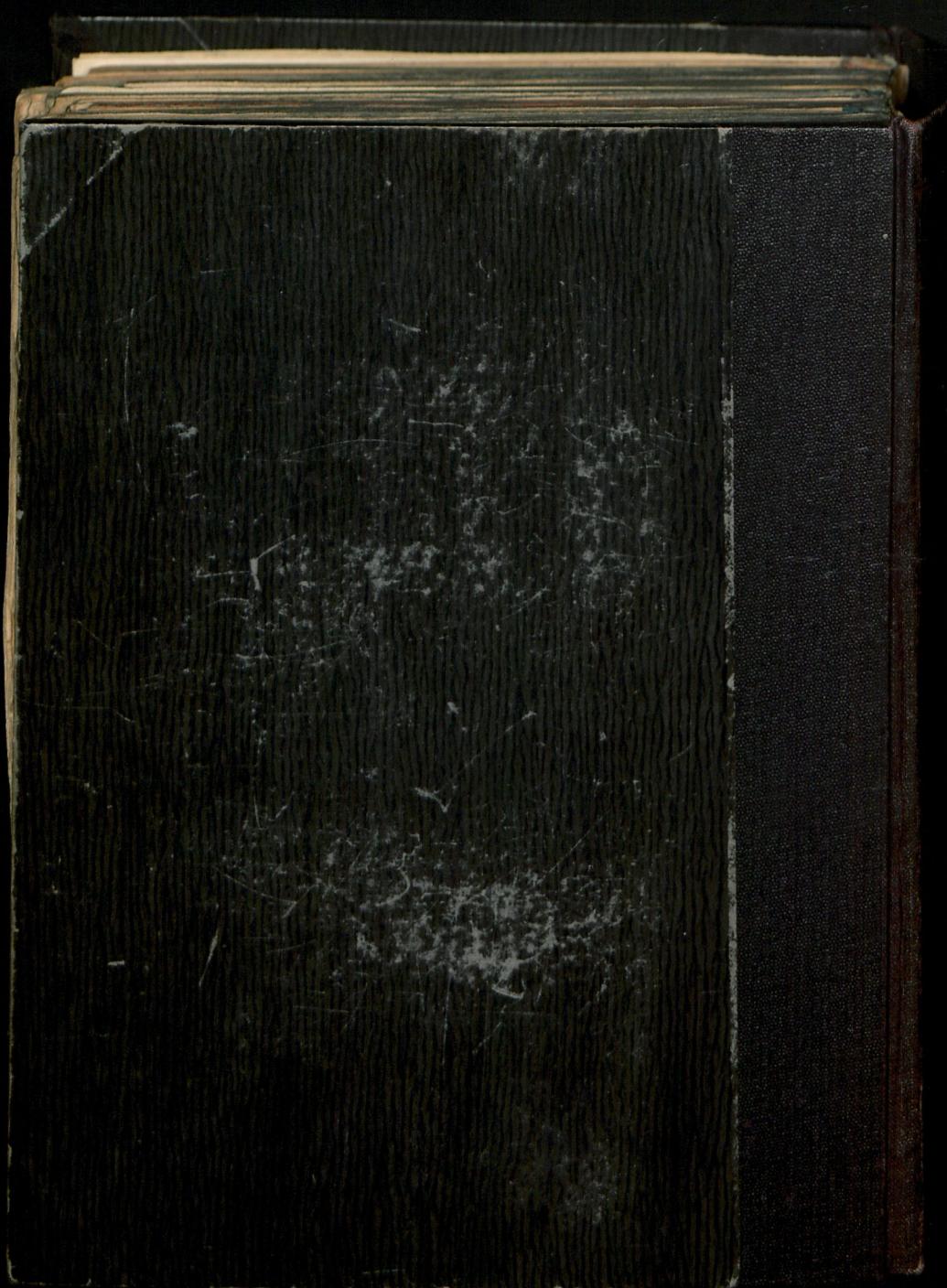
ULB Halle

005 355 346

3

vd 18

B.I.G.

Black

19

18

17

16

15

14

13

12

11

10

9

8

7

6

5

4

3

2

1

0

L. D. E. V. 1703, 12a
DISPUTATIO INAUGURALIS JURIDICA
DE

ADMITTENDIS ET REJICIENDIS PROCURATORIBUS,

Quam
AUXILIANTE DIVINI NUMINIS CLEMENTIA
EX DECRETO & CONSENSU INCLYTI JCOTORUM ORDINIS
IN PERANTIQA & CELEBERRIMA ELECTORALI
UNIVERSITATE ERFURTINA
PRÆSIDE
VIRO Prenobili & Consultissimo

DOMINO
JOANNE MATTHIA
WINCOP

Phil. & J. U. D., P.P. Ord. Præfecturæ Electoralis
Mogunt: Consulente, p. t. Facult. Jurid. & Collegij
Portæ Cœli DECANO,

PRO LICENTIA

Summos in Utroque Jure Honores, Immunitates
& Privilegia Doctoralia rite &
legitime consequendi,

Publicæ Disquisitioni exponit

JOANNES HENRICUS Böldel /

Dübia-Saxo-Hæreditarius quiss Wedelwiz.

In Auditorio JCotorum die 9. Augusti 1703.

Horis confervatis,

ERFORDIE, Aere GROSCHIANO.

39.

30.